

INTERKOMMUNALA
LIVSMEDELSKOMMISSIONEN

HELSINGFORS
den 15 juli 1917.

Till Livsmedelsnämnden.

På grund av de störingar krigstiden åstadkommit i vår nationalekonomi har befolkningen i hela vårt land utsatts för en svår brist på livsmedel. Förutom att spannmålskonsumtionen inskränkts till mindre än hälften av dess belopp under normala förhållanden, har jämväl tillgången på mjölk, smör, ost, kött, fisk, socker, grönsaker m. m. i hög grad försvårats.

Då för närvarande icke erbjudes några möjligheter för import av livsmedel från utlandet, lika litet som förhoppningar i övrigt förefinnas för en förbättring av läget i närmaste framtid, böra strävandena gå ut på att åtminstone i någon mån utjämna knappheten i våra förråd genom sparsamt bruk av desamma. Framför allt är det av vikt, att livsmedelsförråden icke råka i händerna på spekulanter samt undandragas handeln, utan förbli i marknaden för konsumenternas räkning. Ett exempel därpå, vartän spekulationen med livsmedel kan leda, utgör bristen på salt strömning senaste vinter. Genast på hösten försvann detta viktiga födoämne ur handeln och priset därå och tillgången därtill förblev tillstramat under hela vintern. Detta sakläge hade likväl icke sin orsak i den knappa tillgången av i landet befintliga förråd, utan föranleddes av varans undandragande ur handeln i spekulationssyfte, på sätt framgått av den omständigheten, att senaste vår uppträdde i handeln stora mängder salt strömning från senaste höst. Ännu för närvarande är en stor del härav osåld.

För att en dylik synnerligen fördärvbringande spekulation i livsmedel måtte förhindras, är det nödvändigt, att kommunerna överallt i landet vidtaga energiska åtgärder för anskaffande av möjligast stora livsmedelsförråd utöver dem som innehavas av andelsaffärer. Då de livsmedel, som

innehavas av andelsaffärerna, redan äro betryggade mot spekulation och med säkert komma konsumenterna till godo, skulle den omständigheten, att andelsaffärernas förråd övergå till kommunerna, icke ännu innebära något framsteg i ifrågavarande avseende. Kommunerna och andelsaffärerna böra bilda gemensam front mot spekulationen genom att envar på sitt håll anskaffa livsmedelsförråd för instundande vinter.

Vid anskaffande av kommunala livsmedelsförråd bör likväl ihågkommas, att en dylik verksamhet förutsätter mångsidig fackkunskap. Därför är det ovillkorligen av nöden, att kommunerna åt fackkunnige agenter överlämna att anskaffa och för uppbevarande bereda olika slag av livsmedel.

Därjämte är det oundgängligt, att kommunerna hava till sitt förfogande ett tillräckligt antal dugliga förrådsrum och källare. Enär kommunerna icke själva i nämnvärd grad innehåva sådana, är det anledning att ofördröjligen vidtaga åtgärder för anskaffande av dylika, genom att upphyra sådana av privata personer eller, därest detta icke kan ske, genom att låta uppföra dylika.

Vidkommande åter de olika slagen av livsmedel, synes den kommunala verksamheten vara överflödig beträffande anskaffande av spannmål, enär staten åtagit sig att ombesörja detta. Däremot är det nödvändigt, att kommunerna till ersättning för den knappa brödfödan, reservera för sin befolkning möjligast rikliga lager av potäter, kålrötter, morötter, rödbetor o. s. v. Vid denna omständighet har Interkommunala Livsmedelskommissionen visserligen redan fäst uppmärksamheten genom att senaste vår utsända ett särskilt cirkulär till städer och andra tätt befolkade bosättningscentra, men på grund av frågans vikt kan det vara skäl att ytterligare nämna härom. För så vitt med jordbrukare i omnälden icke uppgjorts tillräckligt många odlingskontrakt om dessa näringsämnen, vore det skäl att med det första vidtaga åtgärder för uppgörande av köpekontrakt, helst sålunda att odlaren månatligen ombesörjer ett visst belopp till livsmedelsnämnden.

Därjämte borde kommunerna så vitt möjligt anskaffa rikliga förråd av ärter för att ersätta den ringa äggvitehalten hos potatis och annan rotfruktsföda. Därest ärter icke kunna i tillräcklig mängd anskaffas inom eget land, borde rekvisitioner insändas till Finlands Livsmedelsimportandelslag i Helsingfors eller till dess medlemmar på orten.

Vidkommande åter smöret har staten visserligen ombesörjt fördelning av den smörmängd, som mejerier och exportfirmor skola kvarlämna såsom vederlagssmör i landet. Enär likväl vid sådant förhållande statens reglerande åtgärder omfatta endast en del av landets smörproduktion, äga kommunerna nog verksamhetsmöjligheter på detta varuområde i synnerhet genom att anskaffa förråder av allmogesmör.

För betryggande av mjölkåtkomsten åt befolkningen torde kommunerna visserligen icke direkte kunna uppköpa sådan, men i varje händelse borde kommunerna följa med mjölkhandels utveckling å orten och försöka åstadkomma möjligast jämna fördelning samt vid behov anskaffningskontrakt med jordbrukare.

Däremot äro särskilda preliminäråtgärder från kommunernas sida nödvändiga för betryggande av tillgången å salt strömming åt befolkningen. För detta ändamål böra kommunerna i tid uppköpa höstsaltad strömming av pålitliga säljare utöver de fiskmängder, vilka genom förmedling av andelsaffärerna komma konsumenterna tillgodo.

Jämväl borde kommunerna skrida till anskaffning av köttförråd för vintern. I synnerhet erbjödes för närvarande tillfälle till anskaffande till svinkött, enär prisen på detsamma för närvarande äro synnerligen förmånliga. Likväl bör vid insaltning av svinkött förfaras synnerligen försiktigt: köttet bör omedelbart efter slaktningen nedsaltas och själva saltningen försiggå med stor skicklighet. Därför inköper t. ex. Helsingfors stads livsmedelsnämnd svinkött för rimsaltning till vintern endast i levande tillstånd eller sänder i sådana fall, då nedslaktningen icke kan försiggå i Helsingfors, yrkesskickliga ombud till försäljningsplatsen för att övervaka kreaturens nedslaktning och uppköpa köttet genast efter det nedslaktningen ägt rum; därjämte övervaka de insaltningen, som vidtager omedelbart därefter. Utöver svinkött borde kommunerna sedan längre fram på hösten anskaffa jämväl förråd av annat kött.

Utöver förenämnda livsmedel ägde kommunerna anledning att fästa uppmärksamheten jämväl på anskaffande av svampar och lingon. Visserligen är användningen av svamp i vårt land synnerligen outvecklad, men borde man likväl åtminstone i städerna och andra tätt befolkade bosättningsceantra skrida till åtgärder för tillvaratagande av detta värdefulla näringsmedel i möjligast största mängder från kringliggande landsbygd.

Enär för konservering av de flesta livsmedel erfordras salt och dess åtkomst, ehuru importen tillsvidare varit tillräcklig, senare kan bliva svår, är det nödvändigt, att kommunerna i tid vidtaga åtgärd för anskaffande av tillräckliga saltförråd.

Under förhoppning att dessa anvisningar lända livsmedelsnämnden till någon nytta, teckna vi

Vördsamt:

Å Interkommunala Livsmedelskommissionens vägnar:

W. A. Lavonius.

Martti Kovero.